TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2015. gada 19. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Jurisdikcija, nolēmumu atzīšana un izpilde laulības lietās un lietās par vecāku atbildību — Regula (EK) Nr. 2201/2003 — 23. panta a) punkts — Neatzīšanas pamats attiecībā uz spriedumiem, kas saistīti ar vecāku atbildību — Sabiedriskā kārtība

Lieta C-455/15 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Varbergs tingsrätt* (Vārberjas pirmās instances tiesa, Zviedrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 25. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 28. augustā, tiesvedībā

P

pret

Q .

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: trešās palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*], A. Prehala [*A. Prechal*] (referente) un K. Jīrimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 27. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *P* vārdā – *A. Heurlin, advokat*, un *M. Hellner*,

— *Q* vārdā – *K. Gerbauskas* un *H. Mackevičius, advokatai*,

— Zviedrijas valdības vārdā – *A. Falk, U. Persson* un *C. Meyer-Seitz*, kā arī *L. Swedenborg*, pārstāvji,

— Spānijas valdības vārdā – *M. A. Sampol Pucurull*, pārstāvis,

— Lietuvas valdības vārdā – *D. Kriaučiūnas* un *J. Nasutavičienė*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – zviedru.

— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wilderspin*, pārstāvis, kam palīdz *S. Samuelsson* un *M. Johansson*, *advokater*,

uzklausot ģenerāladvokātu,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV L 338, 1. lpp.), it īpaši tās 23. panta a) punktu un 24. pantu.

2 Šis lūgums ir ticis iesniegts tiesvedībā starp *P*, ar dzīvesvietu Zviedrijā, un *Q*, ar dzīvesvietu Lietuvā, saistībā ar viņu bērnu aizgādības tiesībām.

Atbilstošās tiesību normas

1980. gada Hāgas konvencija

3 Hāgā 1980. gada 25. oktobrī noslēgtās Konvencijas par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem (turpmāk tekstā – "1980. gada Hāgas konvencija") 13. pantā ir noteikts:

"Neskatoties uz iepriekšējā panta noteikumiem, pieteikuma saņēmējas Līgumslēdzējas Puses [valsts, kurā ir prasīta atzīšana,] tiesai vai administratīvajai iestādei nav pienākuma dot rīkojumu par bērna atgriešanos, ja persona, institūcija vai kāda cita iestāde, kas iebilst pret bērna atgriešanos, pierāda, ka:

a) persona, institūcija vai kāda cita iestāde, kura ir uzņēmusies rūpes par bērnu, viņa aizvešanas vai aizturēšanas laikā nav izmantojusi savas tiesības uz aizbildnību [aizgādības tiesības] vai ir piekritusi aizvešanai vai aizturēšanai, vai nav iebildusi pret to; vai

b) ja pastāv nopietns risks, ka viņa vai viņas atdošana sagādās bērnam fizisku vai psiholoģisku kaitējumu vai citādi radīs neciešamu situāciju.

Tiesa vai administratīvā iestāde var atteikties dot rīkojumu par bērna atgriešanos, ja tai kļūst zināms, ka bērns iebilst pret atgriešanos un ir sasniedzis attiecīgu vecumu un brieduma pakāpi, lai spētu atbildēt par saviem uzskatiem.

[..]"

4 1980. gada Hāgas konvencija stājās spēkā 1983. gada 1. decembrī. Visas Eiropas Savienības dalībvalstis ir tās līgumslēdzējas puses.

Savienības tiesības

5 Regulas Nr. 2201/2003 preambulas 21. apsvērumā ir paredzēts:

"Dalībvalstī taisītu spriedumu atzīšana un izpilde jābalsta uz savstarpējas uzticēšanās principu, un neatzīšanas iemesli jāsaglabā noteiktā minimuma līmenī."

6 Šīs regulas 8. panta "Vispārējā piekritība" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalsts tiesām ir piekritīgas lietas par vecāku atbildību par bērnu, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī brīdī, kad tiesā iesniegta prasība."

7 Minētās regulas 11. pantā "Bērna atpakaļatdošana" ir noteikts:

"1. Ja persona, iestāde vai cita struktūra, kam ir uzraudzības [aizgādības] tiesības, piesakās kompetentajās iestādēs dalībvalstī ar nolūku saņemt spriedumu, pamatojoties uz [1980. gada Hāgas konvenciju], lai panāktu tā bērna atpakaļatdošanu, kurš ir nelikumīgi aizvests vai aizturēts dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā bija bērna pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms nelikumīgās aizvešanas vai aizturēšanas, piemēro 2. līdz 8. punktu.

[..]

6. Ja tiesa izdod rīkojumu par neatdošanu atpakaļ saskaņā ar 1980. gada Hāgas Konvencijas 13. pantu, tiesai nekavējoties tieši vai ar centrālās iestādes starpniecību jānosūta tiesas rīkojuma par neatdošanu atpakaļ un saistīto dokumentu kopijas, jo īpaši tiesas sēžu stenogrammu kopijas piekritības tiesai vai centrālai iestādei dalībvalstī, kurā bija bērna pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms nelikumīgās aizvešanas vai aizturēšanas, kā noteikts valsts tiesību aktos. Tiesa saņem visus minētos dokumentus viena mēneša laikā pēc dienas, kad izdots rīkojums par neatdošanu atpakaļ.

7. Ja viena no pusēm ir iesniegusi prasību tiesās dalībvalstī, kurā bija bērna pastāvīgā dzīvesvieta tieši pirms nelikumīgās aizvešanas vai aizturēšanas, tiesai vai centrālai iestādei, kas saņem 6. punktā minēto informāciju, jāpaziņo pusēm un jāaicina tās izdarīt iesniegumus tiesā saskaņā ar valsts tiesību aktiem trīs mēnešu laikā pēc paziņošanas dienas, lai tiesa var izskatīt jautājumu par bērna uzraudzību [aizgādību].

Neierobežojot šajā regulā ietvertos noteikumus par piekritību, tiesa slēdz lietu, ja attiecīgajā termiņā nav saņēmusi nekādus iesniegumus.

8. Neatkarīgi no sprieduma par neatdošanu atpakaļ, kas pieņemts, ievērojot 1980. gada Hāgas Konvencijas 13. pantu, visi turpmākie spriedumi, kas pieprasa bērna atpakaļatdošanu, un ko pasludina tiesa, kurai saskaņā ar šo regulu ir piekritība, jāizpilda [..], lai nodrošinātu bērna atpakaļatdošanu."

8 Regulas Nr. 2201/2003 15. pantā "Lietas nodošana tiesai, kas atrodas labākā vietā tiesas spriešanai" ir paredzēts:

"1. Izņēmuma kārtā dalībvalsts tiesas, kurām ir piekritība pēc būtības, ja tās uzskata, ka citas tās dalībvalsts tiesa, ar kuru bērnam ir īpaša saikne, ir labākā atrašanās vietā tiesas spriešanai vai atsevišķas lietas daļas izskatīšanai, un ja tas ir bērna interesēs, var:

a) apturēt tiesvedību vai attiecīgo tās daļu un aicināt puses iesniegt prasību minētās citas dalībvalsts tiesā saskaņā ar 4. punktu; vai

b) lūgt citas dalībvalsts tiesu pieņemt piekritību saskaņā ar 5. punktu.

2. Šā panta 1. punktu piemēro:

a) pēc pieteikuma saņemšanas no kādas puses vai

b) pēc pašas tiesas ierosmes, vai

c) pēc pieteikuma saņemšanas no citas tās dalībvalsts tiesas, ar kuru bērnam ir īpaša saikne saskaņā ar 3. punktu.

Īstenoto lietas nodošanu pēc tiesas ierosmes vai pēc citas dalībvalsts tiesas pieteikuma saņemšanas jāpieņem vismaz vienai no pusēm.

3. Uzskata, ka bērnam ir 1. punktā minētā īpašā saikne ar dalībvalsti, ja šī dalībvalsts:

a) ir kļuvusi par bērna pastāvīgo dzīvesvietu pēc tam, kad 1. punktā minētajā tiesā iesniegta prasība, vai

b) ir bērna iepriekšējā pastāvīgā dzīvesvieta, vai

c) ir bērna pilsonības vieta, vai

d) ir tās personas pastāvīgā dzīvesvieta, kurai ir vecāku atbildība, vai

e) ir vieta, kurā atrodas bērna īpašums, un ja lieta ir saistīta ar bērna aizsardzības pasākumiem, kuri attiecas uz šī īpašuma pārvaldīšanu, saglabāšanu vai atsavināšanu.

4. Dalībvalsts tiesa, kurai ir piekritība pēc būtības, nosaka termiņu, kurā minētās citas dalībvalsts tiesās jāiesniedz prasību saskaņā ar 1. punktu.

Ja šajā laikā attiecīgajās tiesās nav iesniegta prasība, tiesa, kurā iesniegta prasība, turpina īstenot piekritību atbilstoši 8. līdz 14. pantam.

5. Minētās citas dalībvalsts tiesas, ja īpašu lietas apstākļu dēļ tas ir bērna interesēs, pieņem piekritību sešu nedēļu laikā pēc prasības iesniegšanas, kas izdarīta saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu vai 1. punkta b) apakšpunktu. Šajā gadījumā tiesa, kurā prasība iesniegta pirmajā, atsakās no piekritības. Pretējā gadījumā tiesa, kurā iesniegta prasība pirmajā, turpina īstenot piekritību atbilstoši 8. līdz 14. pantam.

[..]”

9 Šīs regulas 23. pantā “Neatzīšanas pamats attiecībā uz spriedumiem, kas saistīti ar vecāku atbildību” ir paredzēts:

“Spriedumu, kas saistīts ar vecāku atbildību, neatzīst:

a) ja šāda atzīšana, ņemot vērā bērna intereses, ir klaji pretrunā tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā tiek lūgta atzīšana;

[..].”

10 Minētās regulas 24. pantā “Aizliegums apstrīdēt izcelsmes tiesas piekritību” ir noteikts:

“Izcelsmes dalībvalsts tiesas piekritību nedrīkst apstrīdēt. Atsauce uz sabiedrisko kārtību, kas minēta [..] 23. punkta [panta] a) punktā, nav attiecināma uz noteikumiem par piekritību, kas izklāstīti 3. līdz 14. pantā.”

11 Atbilstoši šīs pašas regulas 26. pantam “Aizliegums pārskatīt pēc būtības”:

“Nekādos apstākļos spriedums nav pārskatāms pēc būtības.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

12 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *P* un *Q* ir kopīgi bērni *V* (dzimis 2000. gadā) un *S* (dzimis 2009. gadā). Pāris satikās 1997. gadā un dzīvoja kopā līdz 2003. gadam, kad tie sāka dzīvot šķirti. *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa, Lietuva) pieņēma lēmumu par laulības šķiršanu 2003. gada 6. janvārī. 2006. gadā šī tiesa izbeidza vienošanos par laulības tiesiskajām sekām. Saskaņā ar šo pēdējo minēto nolēmumu *V* dzīvesvieta tika noteikta pie *Q*, viņa mātes, taču aizgādības tiesības pār viņu saglabājas abiem vecākiem. Tomēr ģimene no Lietuvas 2005. gadā pārcēlās uz Zviedriju, kur 2006. gadā tā pieteicās iedzīvotāju reģistrā. *S* ir dzimis Zviedrijā. Abi bērni runā zviedru valodā, ir apmeklējuši skolu Falkenberjā (Zviedrija), kur dzīvo lielākā daļa no personām, ar kurām viņi satiekas.

13 2013. gada 27. novembrī *P* atklāja, ka *Q* un abi bērni ir pazuduši. Pierādījās, ka *Q* ir sazinājusies ar Falkenberjas komūnas sociāliem dienestiem, kuri uzsāka izmeklēšanu, jo *Q* pastāvēja uz to, ka viņa un viņas bērni ir cietušie noziedzīgos nodarījumos, ko ir veicis *P*. Par notikušo tika ziņots policijai un *Q* un bērni tika izmitināti vietā, kur tiek nodrošināta viņu aizsardzība. Dažus mēnešus vēlāk saistībā ar *P* uzsāktā sākotnējā izmeklēšana tika izbeigta. Tomēr viņam tika saglabāts aizliegums kontaktēties ar *Q* un bērniem.

14 2014. gada 29. martā *Q* aizveda abus savus bērnus uz Lietuvu. Tur abiem vecākiem bija spēkā aizgādības tiesības pār abiem bērniem. Viņi 2014. gada 31. martā tika reģistrēti iedzīvotāju reģistrā Šilutes (Lietuva) pašvaldībā.

15 2014. gada 8. aprīlī *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) *Q* cēla prasību pret *P*, prasot, lai šī tiesa pieņem pagaidu nolēmumu par *S* dzīvesvietu un aizgādību, kā arī lēmumu par uzturlīdzekļiem abiem bērniem.

16 2014. gada 11. aprīlī *P* cēla iesniedzējtiesā prasību pret *Q*, prasot tikai viņam piešķirt aizgādību pār abiem bērniem.

17 Tai pašā datumā *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) pieņēma pagaidu nolēmumu par *S* dzīvesvietu pie mātes.

18 2014. gada jūnijā *P* iesniedza pieteikumu Zviedrijas Karalistes Ārlietu ministrijā (*Utrikesdepartementet*) par bērnu atgriešanos saskaņā ar 1980. gada Hāgas konvenciju.

19 2014. gada 4. septembrī *Vilniaus apygardos teismas* (Viļņas reģionālā tiesa, Lietuva) nosprieda noraidīt *P* iesniegto pieteikumu par bērnu atgriešanos, un 2014. gada 21. oktobrī *Lietuvos apeliacinis teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) šo lēmumu apstiprināja, kurš tika pamatots ar 1980. gada Hāgas konvencijas 13. pantu.

20 2014. gada 18. oktobrī, uzklausot lietas dalībniekus, kur *Q* nepiedalījās, iesniedzējtiesa pieņēma pagaidu nolēmumu par *P* viena paša aizgādības tiesībām pār *S*.

21 Pēc prasības celšanas 2014. gada 8. aprīlī *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) ar 2015. gada 18. februāra nolēmumu nosprieda, ka *S* dzīvesvieta ir pie *Q* un *P* pienākums ir maksāt uzturlīdzekļus par abiem bērniem.

22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tās piekritība ir pamatota ar Regulas Nr. 2201/2003 8. panta 1. punktu, jo abu bērnu pastāvīgā dzīvesvieta tiesvedības uzsākšanas brīdī *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) 2014. gada 8. aprīlī un iesniedzējtiesā – 2014. gada 11. aprīlī – bija Zviedrijā šīs tiesību normas izpratnē.

23 Iesniedzējtiesā *P* ir norādījis, ka, lai tā varētu turpināt izskatīt pamatlietu, *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) pasludinātais spriedums 2015. gada 18. februārī nedrīkst tikt atzīts. Viņš uzskata, ka šim atzīšanas atteikumam ir jābalstās uz Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punktu.

24 *P* ir atzinis, ka saskaņā ar šīs regulas 24. pantu parasti nedrīkst apstrīdēt izcelsmes dalībvalsts tiesas piekritību. Viņš uzskata, ka šī norma tomēr neattiecas uz minētās regulas 15. pantu, ar kuru *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) pamatoja savu piekritību. Šī tiesa tomēr neievēroja šo 15. pantu, atzīstot savu piekritību bez iesniedzējtiesas lūguma.

25 *P* arī ir uzskatījis, ka *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) turklāt no tā, ka Lietuvas tiesa bija atteikusies dot rīkojumu par bērna atgriešanos, pamatojoties uz 1980. gada Hāgas konvencijas 13. pantu, secināja, ka šī bērna pastāvīgā dzīvesvieta kopš tā laika bija Lietuvā.

26 Lai gan atzīstot, ka sabiedriskās kārtības klauzula ir jāpiemēro šauri, *P* uzskatīja, ka zināma novērtējuma brīvība saglabājas tik un tā, ja ārvalsts tiesa pieļauj būtiskas kļūdas. Viņš uzskatīja, ka *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) šādu būtisku kļūdu ir pieļāvusi, ja tā apzināti vai nezināšanas dēļ ir pārkāpusi ne tikai 15. pantu, bet arī pamatprincipu, saskaņā ar kuru bērna izcelsmes dzīvesvietas tiesa ir tā, kura galīgi izlemj jautājumu par bērna nolaupīšanu.

27 Iesniedzējtiesā *Q* norādīja, ka minētās regulas 24. pantā ir noteikts aizliegums apstrīdēt dalībvalsts tiesas piekritību. Vienīgais pamats, kādēļ varot tikt atteikts atzīt *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) 2015. gada 18. februāra spriedumu, varot būt tā nesaderība ar sabiedrisko kārtību. *Q* uzskatīja, ka šajā gadījumā tas tā nav, jo skaidri izriet, ka *P* pienācīgi nepilda savus tēva pienākumus un tādēļ *S* ir jāpaliek pie savas mātes. Minētais esot konstatēts četrās dažādās tiesvedībās. Turklāt bērni apmeklējot skolu Lietuvā; netiek apdraudēta nedz bērnu veselība, nedz attīstība un nekādi pārkāpumi nav konstatēti. *Vilniaus apygardos teismas* (Viļņas apgabaltiesa) un *Lietuvos apeliacinis teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) ir nospriedušas, ka abi bērni ir tikuši likumīgi aizvesti uz Lietuvu kopā ar savu māti. Iesniedzējtiesai neesot nekāda pamata apšaubīt šo Lietuvas tiesu un iestāžu veikto vērtējumu.

28 *Q* arī ir norādījusi, ka līdz 2015. gada 18. februārim *P* ir aktīvi piedalījies tiesvedībās Lietuvas tiesās. Viņam arī esot bijušas procesuālas iespējas pārsūdzēt pieņemtos nolēmumus. Turklāt viņš pēc savas iniciatīvas esot atsaucis prasību par *V* dzīvesvietas noteikšanu pie viņa, un tādējādi viņš esot piekritis tam, ka šis bērns dzīvo ar savu māti Lietuvā. Tādējādi *P*, pieprasīdams aizgādību par *S*, pārkāpj abu bērnu tiesības un likumiskās intereses.

29 Šādos apstākļos *Varbergs tingsrätt* (Vārberjas pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai iesniedzējtiesa saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punktu vai kādu citu tiesību normu, neņemot vērā minētās regulas 24. pantu, var atteikties atzīt *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) 2015. gada 18. februāra spriedumu [..] un tādējādi turpināt izskatīt iesniedzējtiesā izskatīšanā esošo lietu par aizgādības tiesībām?"

Par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību

30 *Varbergs tingsrätt* (Vārberjas pirmās instances tiesa) lūdza šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot Tiesas Reglamenta 107. pantā paredzēto steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Tā ir paskaidrojusi, ka kopš *S* aizbraukšanas ar savu māti 2014. gada 29. martā *P* vairs nav bijusi iespēja viņu satikt. Ja tiesvedība pamatlietā vēl ieilgs, tas aizskaršot šī bērna intereses un ietekmēšot viņa attiecības ar tēvu.

31 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretēt Regulu Nr. 2201/2003, kas tika pieņemta, īpaši pamatojoties uz EKL 61. panta c) punktu, šobrīd LESD 67. pants, kas ir ietverts LESD trešās daļas V sadaļā, kura attiecas uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, līdz ar to minētais lūgums ietilpst Reglamenta 107. pantā paredzētās steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedības piemērošanas jomā.

32 Otrkārt, jānorāda, ka šī lieta ir par sešgadīgu bērnu, kurš ir nošķirts no sava tēva vairāk nekā gadu, un ka iesniedzējtiesa uzskata, ka tēvam vairs nav iespējas viņu satikt. No tā izriet, ka esošās situācijas paildzināšana varētu nopietni kaitēt šī bērna turpmākām attiecībām ar savu tēvu.

33 Šādos apstākļos Tiesas ceturtā palāta, pamatojoties uz Reglamenta 108. pantu, saskaņā ar tiesneša referenta priekšlikumu un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālo jautājumu

34 Uzdodot savu jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā ar šo tiesību normu ir atļauts dalībvalsts tiesai, kura uzskata, ka tai ir piekritība lemt par bērna aizgādību, atteikties atzīt citas dalībvalsts tiesas, kura pieņēmusi lēmumu par šī bērna aizgādību, nolēmumu.

35 Jāatgādina, ka saskaņā ar minētās regulas preambulas 21. apsvērumu tās pamatā ir ideja, ka dalībvalstī taisītu spriedumu atzīšana un izpilde jābalsta uz savstarpējas uzticēšanās principu un ka neatzīšanas iemesli jāsaglabā noteiktā minimuma līmenī.

36 Šajā sistēmā Regulas Nr. 2201/2003 23. pants, kurā minēti neatzīšanas pamati attiecībā uz nolēmumiem, kas saistīti ar vecāku atbildību, ir jāinterpretē šauri, jo tas ir šķērslis viena no šīs regulas pamatmērķiem sasniegšanai, kā atgādināts šī sprieduma iepriekšējā punktā.

37 Lai gan Tiesas ziņā nav definēt dalībvalsts sabiedriskās kārtības saturu, tomēr tai ir jāpārbauda robežas, atbilstoši kurām dalībvalsts tiesas drīkst atsaukties uz minēto jēdzienu, lai atteiktos atzīt citas dalībvalsts tiesas nolēmumu (pēc analoģijas skat. spriedumu *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 42. punkts).

38 Turklāt atšķirībā no Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 34. panta 1. punktā iekļautās sabiedriskās kārtības klauzulas, uz kuru attiecināma šī sprieduma iepriekšējā punktā atgādinātā judikatūra, Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punktā ir prasīts, lai nolēmums par iespējamo atzīšanas atteikumu tiktu pieņemts, ņemot vērā bērna intereses.

39 Tādējādi atsaukšanās uz sabiedriskās kārtības klauzulu, kas ietverta minētās regulas 23. panta a) punktā, ir pieļaujama tikai tad, ja, ņemot vērā bērna intereses, citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma atzīšana būtu nepieļaujamā pretrunā valsts, kurā atzīšana prasīta, tiesību sistēmai, jo tādējādi tiktu aizskarts kāds no pamatprincipiem. Lai ievērotu šīs pašas regulas 26. pantā paredzēto aizliegumu pēc būtības pārskatīt jebkādu citā dalībvalstī pieņemtu nolēmumu, šādam aizskārumam ir jābūt acīmredzamam, ņemot vērā bērna intereses, tādas tiesību normas pārkāpumam, kura tiek uzskatīta par būtisku tās valsts tiesību sistēmā, kurā atzīšana prasīta, vai arī tādu tiesību pārkāpumam, kuras šajā tiesību sistēmā ir atzītas par pamattiesībām (pēc analoģijas skat. spriedumu *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 44. punkts).

40 Tomēr attiecībā uz pamatlietu no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka pastāv šāda tiesību norma, kas tiek uzskatīta par būtisku Zviedrijas Karalistes tiesību sistēmā, vai šādas tiesības, kuras šajā tiesību sistēmā ir atzītas par pamattiesībām, kas tiktu pārkāptas, ja *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) 2015. gada 18. februāra nolēmums tiktu atzīts.

41 *P* tomēr norāda, ka minētais nolēmums nedrīkst tikt atzīts saskaņā ar Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punktu, jo minētā tiesa ir atzinusi savu piekritību, neievērojot šīs regulas 15. pantu.

42 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar minētās regulas 24. pantu ir aizliegts apstrīdēt izcelsmes dalībvalsts tiesas piekritību un tajā pat tieši ir precizēts, ka šīs pašas regulas 23. panta a) punkts nevar tikt izmantots, lai veiktu šādu apstrīdēšanu.

43 Protams, taisnība, kā ir norādījis *P*, ka Regulas Nr. 2201/2003 24. pants atsaucas vienīgi uz šīs regulas 3.–14. pantu, nevis uz minētās regulas 15. pantu.

44 Tomēr ir jānorāda, ka Regulas Nr. 2201/2003 15. pants, kurš ir iekļauts šīs regulas II nodaļā "Piekritība", papildina šīs nodaļas 8.–14. pantā paredzētos piekritības noteikumus ar sadarbības mehānismu, kas dalībvalsts tiesai, kurai lieta piekritīga atbilstoši kādam no šiem noteikumiem, ļauj izņēmuma kārtā vērsties pie kādas citas dalībvalsts tiesas, kura atrodas labākā situācijā, lai izskatītu lietu.

45 No tā izriet, kā sava viedokļa 72. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ka tas, ka dalībvalsts tiesa eventuāli ir pārkāpusi minētās regulas 15. pantu, neļauj citas dalībvalsts tiesai apstrīdēt šīs pirmās tiesas piekritību, lai arī šīs pašas regulas 24. pantā minētais aizliegums tieši neatsaucas uz šo 15. pantu.

46 Tomēr ir jānorāda, ka valsts, kurā atzīšana prasīta, tiesa, lai neapdraudētu Regulas Nr. 2201/2003 mērķi, nedrīkst atteikties atzīt citas dalībvalsts tiesas nolēmumu tikai tādēļ, ka tā uzskata, ka šajā nolēmumā valsts vai Savienības tiesības ir tikušas piemērotas nepareizi.

47 *P* arī uzskata, ka, ja vien netiek pārkāpti paši principi, kuri ir pamatā šajā pašā regulā paredzētajai bērnu nelikumīgas aizvešanas sistēmai, ir jābūt iespējai neatzīt minēto nolēmumu.

48 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 2201/2003 11. pantā ir ietvertas īpašas normas attiecībā uz tāda bērna atgriešanu, kas ir ticis nelikumīgi aizvests vai aizturēts dalībvalstī, kura nav dalībvalsts, kurā bērnam bija pastāvīgā dzīvesvieta uzreiz pirms viņa nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas.

49 Turklāt šī panta 8. punktā ir paredzēta autonoma procedūra, ar kuru var novērst konfliktējošu nolēmumu šajā jomā iespējamo problēmu (šajā ziņā skat. spriedumus *Rinau*, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, 63. punkts, un *Povse*, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, 56. punkts).

50 Tādējādi, pat pieņemot, ka pamatlietā pastāv sarežģījumi saistībā ar bērna nelikumīgu aizturēšanu, šādi sarežģījumi ir jāatrisina, nevis atsakoties, pamatojoties uz Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punktu, atzīt tādu nolēmumu kā *Šilutės rajono apylinkės teismas* (Šilutes pirmās instances tiesa) 2015. gada 18. februāra nolēmums, bet attiecīgā gadījumā izmantojot procedūru, kas paredzēta šīs regulas 11. pantā.

51 Ar minēto procedūru bērna pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts tiesa pirms viņa nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas var pieņemt turpmāku nolēmumu, lai nodrošinātu bērna atgriešanos dalībvalstī, kurā bija viņa pastāvīgā dzīvesvieta uzreiz pirms viņa nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas.

52 Tomēr ir jāatgādina, ka kompetentai tiesai pirms šāda nolēmuma pieņemšanas ir jāņem vērā iemesli un pierādījumi, pamatojoties uz kuriem tika nolemts taisīt spriedumu par bērna aizturēšanu (spriedums *Povse*, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, 59. punkts).

53 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2201/2003 23. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja, ņemot vērā bērna intereses, nav pieļauts acīmredzams tādas tiesību normas pārkāpums, kura tiek uzskatīta par būtisku dalībvalsts tiesību sistēmā, vai tādu tiesību pārkāpums, kuras šajā tiesību sistēmā ir atzītas par pamattiesībām, ar

šo tiesību normu nav atļauts šīs dalībvalsts tiesai, kura uzskata, ka tai ir piekritība lemt par bērna aizgādību, atteikties atzīt citas dalībvalsts tiesas, kura pieņēmusi lēmumu par šī bērna aizgādību, nolēmumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

54 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Padomes 2003. gada 27. novembra Regulas (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu 23. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja, ņemot vērā bērna intereses, nav pieļauts acīmredzams tādas tiesību normas pārkāpums, kura tiek uzskatīta par būtisku dalībvalsts tiesību sistēmā, vai tādu tiesību pārkāpums, kuras šajā tiesību sistēmā ir atzītas par pamattiesībām, ar šo tiesību normu nav atļauts šīs dalībvalsts tiesai, kura uzskata, ka tai ir piekritība lemt par bērna aizgādību, atteikties atzīt citas dalībvalsts tiesas, kura pieņēmusi lēmumu par šī bērna aizgādību, nolēmumu.

[Paraksti]